

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Історія та культура України

освітньо-професійна програма	Агрономія
спеціальність	201 Агрономія
галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
освітній ступінь	бакалавр

Розробник:

Макарець Світлана,

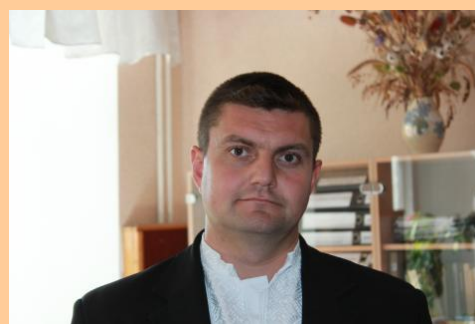
к. іст. н., доцент, доцент кафедри
гуманітарних і соціальних дисциплін

Гарант ОПП:

Ляшенко Віктор,

к. с.-г. н., доцент, доцент кафедри
рослинництва

Назва навчальної дисципліни	Історія та культура України обов'язковий компонент ОПП
Назва структурного підрозділу	кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Викладач: Макарець Світлана , к. іст. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Контакти: ауд. 458, навчальний корпус № 4 e-mail: svitlana.makarets@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/makarec-svitlana-volodymyrivna
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність, спеціалізація	201 Агрономія
Попередні умови для вивчення дисципліни	базові знання з історії

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: надання здобувачам вищої освіти знань про закономірності та особливості політичного, економічного, соціального та культурного розвитку України, її відносини з іншими державами та народами; ознайомлення з основами сучасних підходів до історії національної культури, процесами її історичного розвитку та найбільш значними здобутками, формування системи знань про історичну та соціально-економічну обумовленість художньо-культурологічних процесів в Україні з найдавніших часів до початку XXI ст., розуміння пріоритетності таких знань.

Основні завдання навчальної дисципліни: узагальнення досвіду національного державотворення, традицій української державності, значення боротьби українського народу за її відродження та збереження; розкриття історії суспільно-політичних та соціально-економічних процесів в Україні, основних етапів українського національно-визвольного руху, його змісту та організаційних форм; визначення місця і ролі в українській історії видатних історичних осіб; висвітлення змісту і особливостей розвитку української матеріальної та духовної культури, її взаємозв'язок із світовою культурою; розуміння здобувачами вищої освіти історичних процесів минулого для вироблення дієвих напрямних та гуманістичних культурних орієнтацій у реаліях сьогодення.

Компетентності	Програмні результати навчання
<i>загальні</i>	
ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	ПРН 1. Аналізувати основні етапи і закономірності історичного розвитку для формування громадської позиції; прагнути до самоорганізації та самоосвіти.
ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПРН 2. Обговорювати і пояснювати основи, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання економіки й права.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до курсу. Стародавня історія України.

Тема 2 . Київська Русь і Галицько-Волинська держава.

Тема 3. Історико-культурний розвиток українських земель у литовсько-польську добу (др. пол. XIV – п. пол. XVII ст.).

Тема 4. Історія та культура Гетьманщини. Бароко.

Тема 5. Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперій у XIX ст. Національно-культурне відродження України.

Тема 6. Україна на початку ХХ ст. (1901–1921 рр.). Модерн.

Тема 7. Україна в умовах тоталітарного режиму (1921–1991 рр.). Андеграунд.

Тема 8. Україна в роки незалежності. Постмодернізм.

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 120. Кількість кредитів – 4,0. Форма семестрового контролю – екзамен.

Політика оцінювання

1. Академічна доброчесність: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2. Система оцінювання

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів	Форми оцінювання результатів навчання
ПРН 1. Аналізувати основні етапи і закономірності історичного розвитку для формування громадської позиції; прагнути до самоорганізації та самоосвіти.	50	50	30	<ul style="list-style-type: none"> • опитування на семінарських заняттях • розв'язування тестів (за результатами самостійної роботи)
ПРН 2. Обговорювати і пояснювати основи, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання економіки й права.	50	50	30	<ul style="list-style-type: none"> • написання контрольної роботи • написання реферату
Разом	100	100	60	

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів (за результатами самостійної роботи)	Написання контрольної роботи	Написання реферату	
Тема 1. Вступ до курсу. Стародавня історія України.	5				5
Тема 2 . Київська Русь і Галицько-Волинська держава.	5				5
Тема 3. Історико-культурний розвиток українських земель у литовсько-польську добу (др. пол. XIV – п. пол. XVII ст.).	5				5
Тема 4. Історія та культура Гетьманщини. Бароко.	5				5
Тема 5. Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперій у XIX ст. Національно-культурне відродження України.	5	20			15
Тема 6. Україна на початку XX ст. (1901–1921 рр.). Модерн.	5				5
Тема 7. Україна в умовах тоталітарного режиму (1921–1991 рр.). Андеграунд.	5	20			15
Тема 8. Україна в роки незалежності. Постмодернізм.	5		10		15
Самостійна робота				10	10
Разом	40	40	10	10	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Багацький В. В., Кормич Л. І. Історія України. Київ : Алерта, 2004. 407 с.
2. Бойко О. Д. Історія України: підручник. 7-е вид., стереотип. Київ : ВЦ «Академія», 2018. 720 с.
3. Греченко В. А. Історія та культура України : підручник. Харків : ХНУВС, 2017. 440 с.
4. Історія та культура України : навч.-метод. посіб (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів : ПП «Арал», 2018. 480 с.
5. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.; за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія. Черкаси : ЧДТУ, 2016. 644 с.
6. Кордон М. В. Історія української культури. Київ. Просвіта, 2017. 336 с.
7. РатичБ. Я., Макогончук Н. В., Гевко О. І. Короткий курс історії України : навч. посіб. Хмельницький : НАДПСУ, 2016. 428 с.
8. Савченко Н. М., Подольський М. К. Історія України: модульний курс : навч. посіб. для студ. вузів. Київ : Інкос, 2006. 544 с.
9. Хома І. Я. Історія української культури. Київ. Кондор, 2017. 356 с.
10. Шаравара Т. О. Історія української культури. Полтава, 2015. 180 с.

Допоміжні

1. Бушин М. І., Гуржій О. І. Історія України. Проблемні лекції. Черкаси, ЧДТУ. 2012. 522 с.
2. Європейська та українська культура в нарисах / за ред. І. З. Цехмістро. Київ : ЦУЛ, 2003. 320 с.
3. Історична наука : термінологічний і понятійний довідник. Київ : Вища школа, 2002. 430 с.

4. Історія та культура України : навч. посіб. / уклад. Дедурін Г. Г., Іванов С. Ю., Чорний І. В. Харків : ХНУВС, 2017. 108 с.
5. Історія української культури : підручник для мед. ВНЗ IV р.а. 4-те вид. / за ред. В. А. Качкана. Київ : ВСВ «Медицина», 2021. 368 с.
6. Запорозька Січ і українське козацтво : зб. наук. пр. / Укр. ін-т нац. Пам'яті ; редкол. : Кривошея В. В. та ін. Київ : Пріоритети, 2012. 207 с.
7. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків : КСД, 2016. 496 с.
8. Українське козацтво: Мала енциклопедія. Київ : Генеза ; Запоріжжя: Прем'єр, 2002. 568 с.
9. Якименко М. А., Макарець С. В., Краснікова О. М. Сільське господарство Лівобережної України в умовах аграрних реформ 1861–1917 років : монографія. Полтава : ПП «Астрая», 2020. 250 с.
10. Яковенко Н. М. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII століття. 3-тє вид., перероблене та розширене. Київ : Критика, 2006. 584 с.
11. Макарець С. В. Стан розвитку тютюнової галузі Полтавської губернії у другій половині XIX – на початку XX ст. *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. Вип. 48. С.49–52.
12. Sharavara Tamara, Makarets Svitlana. Problems of agrarian history of the Carpathian region at the end of the XVIII – the middle of the XIX century in contemporary Ukrainian historiography. *Східноєвропейський історичний вісник*. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2019. Вип. 10. С. 18–26.
13. Yakymenko M., Sharavara T., Makarets S., Nikolaienko Y. The Problem of Labour Migration of Ukrainian Peasants and Burghers in the Internal Policy of Russian Empire in the Second Half of the Nineteenth – Early Twentieth Centuries. *Український історичний журнал*. 2019. № 6. С. 142–154.
14. Приходько С. М., Макарець С. В. Типологія політичних режимів у політичній концепції В'ячеслава Липинського. *Гілея: науковий вісник*. Київ : «Видавництво «Гілея», 2019. Вип. 145 (№ 6). Ч. 3. Політичні науки. С. 86–89.
15. Приходько С. М., Макарець С. В. Особливості українських політичних процесів у контексті демократичних і посткомуністичних трансформацій. *Гілея: науковий вісник*. Київ : «Видавництво «Гілея», 2019. Вип. 151 (№12). Ч. 3. Політичні науки. С. 62–66.

Інформаційні ресурси

1. Енциклопедія історії України. URL : <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe>
2. Звід пам'яток історії та культури України: Енциклопедичне видання: У 28 т. URL : <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe>
3. Ізборник: Історія України IX-XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації. URL : <http://izbornyk.org.ua/>
4. Культура та мистецтво України. URL : <http://histua.com/knigi/narisi-z-istorii-ukraini>
5. Сайт Інституту історії України. URL : <http://history.org.ua/uk>
6. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL : <http://www.ipiend.gov.ua/>